

BÁCSKAI HIRLAP

POLITIKAI LAP

Előfizetési árak:

Egy évre . . . . . 12 kor — fill.
Fél évre . . . . . 6 kor — fill.
Negyed évre . . . . . 3 kor — fill.

Egyes szám ára 8 fill.

Hétfői szám 4 fill.

Megjelen minden hétfőn dőlben, szerdán, pénteken és vasárnap reggel.

Felolvas szerkesztő:

Dr. CSILLAG KÁROLY.

Szerkesztőség:

Dr. Csillag Károly ügyvédi iro-
dája, Barátok-tere Manólovics-ház
Telefon szám 119.

Kiadóhivatal:

Kossuth-utca, Vojnich palotában.
Telefon szám 42.

Nyitlter sorozatát 40 fillér.

Magyar bunyevácok.

Megvalljuk őszintén, kissé aggodalmasan tekintettünk a bajmoki plébánosi állás betöltésének ügye elé. Nem kicsinlettük azt, hogy egy a városunkhoz oly közel álló község lelki ügyének élére arra való ember kerül-e vagy nem. Sőt fontos dolognak tartottuk e község lakosságának nemzeti irányban való fejlesztése miatt. Aggodalmainkra elég okot szolgáltatott a multnak tapasztalata, hogy évek hosszú során át e nagy községben nemcsak hogy megerősödött volna a magyar génusz, — de reakciónak is tér nyílt.

Meg van tehát indokolva örömmünk hogy e nagy és életrevaló és soknyelvű község szellemi vezérletét nagy részben most egy olyan férfiú vette át, aki a tegnapi közgyűlésen megnyerte nemcsak a mi bizalmunkat, de az egész nagy közönségét is, amelynek szolgálatában állott. Mi tehát e helyen nem azért foglalkozunk ez ör-

vendetes dologgal, mert szükségesnek tartjuk, hogy kitüntessük azt, aki Magyarországon, magyar kenyéren él és érez, hiszen ez kötelessége — hanem azért, mivel demonstrálni akarjuk azt, hogy a mi bunyevác népünk keresztül kasul, magyarul érez, ha a vezetők érzelmeinek e tisztaságát a gyűlöléssel be nem feketítik.

Hallani kellett tehát azt az őszinte lelkesedést, érezni kellett a mi bunyevácainkkal akkor, amikor a tegnapi közgyűlésen az ujonnan megválasztott bajmoki plébános, Kuluncsits Miklós nyílt férfiasággal jövődóbeli működésének ugyszólván programját adta. Nagyon helyesen tette ezt, mert hiszen jól tudjuk mindnyájan, hogy igazolt előítélet sulya nehezedett már erre a még betöltetlen hivatalra.

Helyén való volt tehát, hogy a közgyűlés teljes nyilvánossága előtt Kuluncsits Miklós, aki maga is szabadkai született bunyevác, nyíltan harcot üzent e rövid kijelentéssel az előítéleteknek és azoknak, kik folyton

zsörtölődnek a magyarság terjesztése miatt.

Megvalljuk tehát őszintén közgyűlésünk éppoly hazafiasan cselekedett, amikor e derék embert erre az állásra méltatta, — de ugyancsak hazafias de egyuttal férfias dolog, hogy a megválasztott új plébános rövid kijelentésével egy eszmét propagált, amely az összes bunyevácok lelkesedésével találkozott.

Ez nem volt csinált hangulat, ez a mi bunyevác népünk becsületes lelkeinek a megnyilatkozása volt.

Akik tehát ezt a népet ettől a becsületes felfogástól aknamunkálatokkal eltéríteni akarják, azoknak jobb, ha példát vesznek Kuluncsits Miklóstól. Higyjék el, hogy csak értékükben gyarapodnak, ha tanulnak tőle.

Legyenek ők is népük igazi jó papjai — és ha eddig tévedtek, okuljanak és hirdessék ők is nyíltan, hogy ők magyarok és ők is oda fognak törekedni, hogy a magyar nyelvet terjesz-
szék és istápolják!

Hajdani tanácsurak.

— A »Bácskai Hirlap« eredeti tárczája. —

Irta: Lévy Zoltán.

Abban a nagy szürke épületben, amely időlen idők óta étketlenkedik a város közepén, a letűnt évszázad sok érdekes emléke van eltemetve. Az ódon városházához, sőt a sikátorainak s boltíves kancelláriáinak egyre váltakozó lakóhoz nem fűződnek ugyan csodás legendák, de a jövő krónikának kutató szeme mégis kihámozhat a porlepett akták, vastag foliások tömegéből egy-egy érdekes adalékot a kor történetéhez.

Harmincz-negyven évvel ezelőt különösnek tetsző viszonyok uralták a helyzetet a torony alatt. Az akkor is csekély számban található szerbek töltötték be a városi tisztóság nagy részét, bunyevác ember seholsem jutott fontosabb pozícióba, a magyar meg a Bach- és Schmerling- nem szívesen vállalt hivatalt. Innen eredhetett, hogy s rendőrkapitány teendőivel éveken át Teodorovits Sándi egy zömök, alacsony termetű szerb volt meg bízva, akit élnem tagadható buzgósa mellett közepes s nagyon hiányos műveltsége megakadályozott minden nagyobb siker elérésében.

A főtéri Rádics-féle házban akkoriban hírhedt lebuji volt, a melynek garázda vendé-

gei nap-nap után véres verekedéseket s kéléseket rendeztek — egymás között. Nem volt jóformán olyan reggel, hogy Teodorovitsnak egy két bevert fej, meglekelt koponya tekintetében nem kellett volna itélkeznie. S hogy a kontraszt se hiányozzék, Szent-Jánosnak kőszobra a ház oldalfalába építve éjjelnappal ébren virrasztott a bizonytalan lépésekkel távozó «törzsvendégek» drága egészsége fölött. A gondviselés tudvalevőleg vigyáz a részeg emberek lépteire s nem kétlem, hogy a szobor azért került erre a helyre, mert a gondviselésnek Szabadkán akkoriban is sok dolga lehetett s nem ért rá ott ő maga örködni. S hogy a korcsmában legényhalál is történt, arról a kőszobor nem tehet: a belül lefolyó viaskodás már nem tartozott az ő hatáskörébe.

Egy nap kora reggel, alighogy rágyújtott makrapipájára a kapitány, csunyvál összevert legényt vezetett be az inspekciós pandur. Nem volt annak emberi ábrázata. Panaszt nem is kellett tenni, tudta azt Teodorovits könyv nélkül.

Az iszonyu posát látva, már ő is megsokalta a dolgot s hogy véget vessen a folytonos komédiának, rettetten szigoruan akart eljárni. De hogy a hivatalos formát is megörizze előbb az általános kérdéseket tette fel s erős hangsúlyozással, vészjtósló hangon kérdezte:

— Ott voltál te akkor, a mikor tégedet verték?

Hiába no a szigorú lecke sehogys sem ment, mert szégyenszemre meg kell vallanom, hogy a faggatott legény józden elvette magát. Magyar volt az istenadta!

A kapitány azonban azt gondolta, hogy ha már belekezdett nem hagyja abba, s alaposan kikérdezte a panasost. Közben bevetődött Malachowszky László s hallgatta a korcsmai háborút, a melyet Teodorovits jegyzőkönyvbe diktált. Nem tudván jól magyarul, egyszer ilyesfélét mondott:

— Betértem a Szent János korcsmájába...

Malachowszky hirtelen közbevágott: s őt könyveden meglökvé, nagy érdeklődéssel kérdezte:

— Ugyan mond csak mikor nyitott Szent János korcsmát?

A kapitányság akkor is a földszinten tanázott, a szesszió pedig az emeleten ülésezett, ha nagy uramék már nem győzték nézni a sok papirost, mely mind elintézésre várt. Kádár senátornak a városi tanács érdemes tagjának egy meleg nyári napon roppant appetitussa támadt valami jó hallására. Palics tavában gazdag zsákmánnyal telve buzták ki akkoriban hálójukat a halászberek,

A perzsa sah Szabadkán.

— Saját tudósítónktól —

Szabadka, szeptember 27.

Muzaffer-ed-Din, a perzsák hatalmas császára ma délután 4 óra 15 perczkor külön udvari vonaton Szabadkára érkezett.

Már jóval a megérkezés előtt az állomáson katonaságot helyeztek el és mindenütt az egész utvonalon csendőrség és rendőrség őrizte a pályatestet.

11 órakor indult el a vonat Budapestról a ferencvárosi pályaudvarból. Már Kis-Körösön ünnepélyes fogadtatásban részesült a perzsa sah.

Oriási közönség verődött össze a pályaudvaron, a perzonra csakis belépti jeggyel lehetett bejutni, a tágas folyosót teljesen megtöltötte elegans közönség, nagyjából hölgyek, valamennyien elegans öltözetben.

Kivülajfolyosón csupán frakkban vagy diszmagyarba öltözött urakat továbbá a magasabb rangú katonatiszteket engedték. 4 óra tájban hangos dobsszóval megérkezett a cs. és kir. 86-ik gyalogezred egy diszszázada Mollis kapitány vezénylete alatt.

A peronon kívül láttuk diszmagyarban: Schmausz Endre főispánt, Vojnits Sándor Bezeredy István, Vermes Béla országgy. képviselőket, Mamuzsiss Lázár polgármestert, Perlich Mihály, Szalay Mátyás, Kurucz Gyula, Jakobesics Gyula, dr. Reisner Lajos, Wenczel Lajost, Csah és Zsivánovics alezredeseket, Szigler és Halm őrnagyokat, a katonaság részéről. Dr. Gyorgyevics Szredoje h. polgármestert.

A pályatest mellett diszbe öltözött rendőrök állottak. Az állomási épületre hatalmas nemzetiszínű zászló volt kiűzve.

Pontban 4 óra 15 perczkor lassan beérkezett az állomásra a 12 kocsiából álló udvari vonat.

A megérkezést a diszszázad kürtöse jelezte. Helbling Ferencz állomásfőnök tisztelgett s a vonat megállott.

Minden szem a harmadik kocsiféle irányult,

ahol a perzsa sah az ablakon nézett ki. A diszszázad dobosa megütötte a dobot, amely addig, míg a vonat itt állott, folyton pergett.

Elsőnek Marx János államvasuti igazgató szállott le, ő vezeti a vonatot; vele voltak Kovács üzletvezető, Kotányi főfelügyelő, Öfner felügyelő, Weinhardt forgalmi főnök és a budapesti fűtőházi főnök. Szabadkán Kovács János fűtőházifőnök vette át a vonatot.

A sah kíséretében voltak Bechtolsheim báró lovassági tábornok, Tallian huszárszázados, Gissl báró ezredes, Emine Soltan Sadrazam birodalmi kancellár, Hakimol Molk udvari miniszter, Nasserol Molk miniszter, Serdar Coll tábornok, Zehired Dooleh miniszter, Mavassagneh Dvoleh főkamrás, Arfaed Dvoleh rendkívüli követ, Vezire Homayon miniszter, Behared Djengue tábornagy, Mohardessot Mamelek miniszter, Adcock és Khalit orvosok, Ibrahim Khan udvari orvos, Mohamad Ali Khan hadsegéd és több kamrás.

Első sorban Mollisch kapitány jelentést tett a sahnak, aki esétáit a diszszázad mellett, majd Bechtolstein báró a jelenvolt tiszteket bemutatta neki, azután pedig a polgári urakhoz ment, akiket ugyancsak Bechtolsheim báró mutatott be a sahnak. Nevezetesen a főispánt, a polgármestert és Szalay főkapitányt, akiknek kezét nyujtotta.

A perzsa sah tolmácsa utján megköszönte a szíves fogadtatást és visszament kocsijába, ahol a vonatindulásig az ablakban állott, élénk figyelemmel kísérve a jelenvoltakat. A kocsiban elővette kezellőjét és cseruzával irt arra, valóságosnűleg a bámutatott urak neveit. 4 óra 20 perczkor az udvari vonat tovább robogott Újvidék felé.

A vonat megérkezésekor és tovább indulásakor a jelenvolt nagyközönség lelkesen megéljenzte a királyok királyát.

Megemlítendő még hogy a rendőrség példásan teljesítette nehéz munkáját a rend fenntartásánál.

A sah időzése alkalmából többeket kiűntetett és pedig Csath Lajos honvéd alezredést a perzsa nap és oroszlan rend II osz-

tályát, Mollis Móricz kapitányt ki a diszszázad parancsnoka volt egy értékes arany órát kapott, továbbá két altiszt 1—1 aranyérmét.

Közgyűlés.

Szabadka, 1900. szept. 27.

Szabadka város törvényhatósági bizottsága Schmausz Endre főispán elnöklete alatt ma tartotta rendes havi közgyűlését. A legérdekesebb tárgy volt a bajmoki rom. kath. plébános választás. Nagy élénkség uralkodott a teremben, a városatyák izgatottan várták, vajjon ki lesz az új bajmoki plébános?

Alighogy a városi tanács megérkezett a főispánnal élén, azonnal megtörtént a jelölés és pedig jelöltettek a következők: Tumbász István, Kuluncsics Miklós és Gyenes káplánok. A névszerinti szavazás megejtése után Kuluncsics Miklós 136, Tumbász István 1 és Gyenes 2 szavazatot kaptak.

Zúgó éljenzés követte a főispánnak az eredményt kihirdelő szavait. Néhány percz múlva az új bajmoki plébános megjelent a teremben és a főispán elé lépett, hogy megköszönje a bizottsági tagoknak a beléje helyezett bizalmat, de az éljenzéstől és meghatótságtól alig tudott szóhoz jutni. Röviden köszönetet mondott a bizottsági tagoknak s beszédében különösen hangoztatta, hogy mint magyar ember, főelőrkvése lesz a magyar nyelvet istápolni és hívei között a magyar nyelvet terjeszteni. Harsány éljenzés követte szavait, melynek befejeztével az elnökölő főispán néhány szóval üdvözölte.

Dr. Darányi Ignác földmivelésügyi miniszterhez intézett üdvözlő táviratra érkezett megköszönő választ a biz. tagok éljenzésével fogadták.

Városunk iparviszonyainak tanulmányozása tárgyában a kereskedelmi miniszter átiratára vonatkozólag a tanács javaslata az volt, hogy a szegedi kereskedelmi és iparkamarával érintkezésbe fognak lépni és legközelebb egybeül a tanács és a kiküldött miniszteri biztossal a kerületi iparfelügyelővel és az

nem volt tehát nehéz a tanácsnok ur étvágyát kielégíteni. Igen ám, de hogy legyen elkészítve? Eczetelt, rántva, főzve, levesnek, vagy milyen is hát a nemzetes ur gusztsusa. A főzőnő okos asszony volt, jó tanácsot is adott, s ebben aztán szépen meg is egyeztek.

Julius már a végét járta s a várost körül-fogó óriási homokpusztaságról meleg szellőt hozott az enyhe fuvallat. A tanácsurak álmosan gubbasztottak a zöldposztós szalában, Kádár szenátor — uram bocsá! — el is bőhiskolt s almában édes ábrándképeket rajzolt elébe a ravasz fantázia. A főséges halebéd elkészült s be is hozta a szakácsnő nagy mákos cseréptáiban, tányérral szépen letakarva, hogy ki ne hűljön. Alatta vastag gomolyagban étvágygerjesztően párolgott a vérpiros, pompás halpaprikás.

A tanács eddig szerencsésen egyértelműleg végzett a folyóult aktacsomókkal s egy fontos ügyet tárgyalt: a megyei adóinspektor átiratát, a melyben keményen megsürgöti a be nem hajtott adógarasokat. A vélemények megoszlottak, mindenki leadta már a voksát s az adóinspektor pártján éppen annyian voltak, mint ellene. Kádár uram még mindig hallgatott, oda se hederített a várakozásteljes pillantásokra. Szomszédja észrevéve a bibit, hirtelen oldalbalökte s megsugta:

— Nos, hogy voksol? Ugy-e velünk egyez? Kádár, aki előtti álmában épp akkor takarta fel főzőnője a halpaprikást, felriadva félálomban válaszolt:

— Nem kell. Másképp egyeztünk meg. Mondtam már: fele főve, fele sültve!

Ki tehet róla, hogy a tanács urak ezt az adóinspektorra értették. Kádár uram bizonyára nem.

Ha Kádár nemzetes ur s Czorda Tóni szenátor uram az ókorban születtek volna, Orestes és Piladesz mondája kétségkívül róluk szólna. Az emeleti déli folyosón hivatal-szobáiknak ajtaja egymás mellett nyílt; hivatalban mindegyik a dolgába mélyedt. Mihelyt azonban elkövetkezett a hivatalos óra vége (féltesszem róluk, hogy egyik sem várta), Czorda vette az ancugját s elment szó nélkül, belökte Kádár ajtaját, a mire ez föl-pattant az íróasztal mellől s rövid lábaival szaporán lépkedett a herkulesi termetű Czorda Tóni nyomában. Mindig egymás után mentek s utjok czélja egy volt: a Bárány mel'etti köz barátságos korcsmája, a hol a pufók arcú Frá Náni mérte a cipős keresztelelen bort.

A kronométer pontosságával haladt el mindennap a két ember a szokott vonalon s mondják, hogy a Pes'-szálló nagy fali óráját akár inánszor hozzájuk igazították, ha várat-

lanul megszűnt a ketyegő kedve. Elsőnek mindig Czorda lépett be az alacsony korcsmaajtón s kurtá Gutea Tag után mindjárt a dolog velejére tért:

— Frá Nán', halbszeidli Wein!

— Nekem is!

Ezt már Kádár mondotta, mert ő volt azon elvhű visszhang, amely mindig egyet echözik.

Farkas János boltja mellett egyszer katonáramék faköpponyeget állítottak, de a silbakot kifelejtették belőle. S midőn egy téli estén hazafelé handukoltak, Czordából kitért a hazafüni elkeseredés.

— Kutya világ, hm, hm.

— Bizony, hm, hm.

Ennyi volt az egész beszédjük, de azért nagyon jól megértették egymást. Csak egyszer váltak el s azt is az átkozott faköpponyeg okozta. Kádár hazamenet valahogy beletévedt a bódéba s nem tudott belőle kikeveredni. Az este kissé jobban megszomjaztak, mint máskor s ilyenkor az ember könnyen megadja magát sorsának. S míg Czorda mi veszelty sem sejtve, hazafelé tartott, Kádár a fabódében rezignáltan suttozta:

— Ugy látszik itt a világ vége, mert mindenből erősen be van deszkázva.

— Hej! Régi jó idők!

ipartestület előjáróságával együttesen alapos tanulmány sárgyává fogják tenni iparviszonyainkat. A közgyűlés a javaslatot elfogadta.

A terület megváltásokra történt szavazás után a közgyűlés Pukovics Istvánnak egy havi szabadságot engedélyezett.

Dr. Klein Adolf biz. tag indítványára határozatba ment, hogy a rendőrség létszámát harminccsal megszorították, illetve a tanács utasított, hogy e tárgyban terjesszen be indítványt a jövő közgyűlés elé. Ugyancsak dr. Klein indítványára a „Széchenyi tér“ befásítása tárgyában a tanács utasított indítványtételre.

A rajztanári állást nem töltötték be, miután a pályázók közül egyedül csakis Löschinger Bélának volt meg a kellő kvalifikációja, ő azonban a közgyűlés nem akarta megválasztani, amiért is új pályázatot hirdetnek.

A „Szabadkai Gazdakör“ kérvényét, szerda iskolák létesítése tárgyában azon okból mellőzte a közgyűlés, mert a földműves iskolában 100.000 drb csemete van főlegesen.

Özv. Szipics Dánielnak nyugdíját megállapították, végül Milassin József alleveáltárnoknak két havi szabadság megadatott.

- a.

Különlélek.

— **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter Bartal Lajos szabadkai járásbírósi joggyakorlatot a verseczi járásbíróshoz aljegyzővé nevezte ki.

— **Házasság.** Peris Aladár cs. és kir. huszárőrnagy szombaton vezeti oltárhoz Magyar Margit kisasszonyt, öttömői Magyar György földbirtokos leányát.

— **Lelkész kinevezés.** A szabadkai szerb hitközség az üresedésben leendő lelkesi állásra még s. hó 9-én tartotta meg a választást, de miután a megválasztottnak nem volt meg a törvényben előírt $\frac{2}{3}$ szavazattöbbsége, az iratokat felterjesztették az ujvidéki püspökök a lelkes kinevezés végett. A püspök Dimitrievics Timót h. káplánt nevezte ki, akinek a választás alkalmával legkevesebb szavazata volt. A szerbek között emiatt nagy a felháborodás.

— **Affér az állomáson.** Nemrég történt a szabadkai pályaudvaron, hogy Králics János h. állomásfőnök Joó Andor ügyvédjelöltet letartóztatni akarta, mert olyan kocsiba szállt be, amely másnak a részére volt fenntartva. Joó személyes szabadság megsértése miatt bepanaszolta a h. állomásfőnököt és ezen ügyben ma volt Csiky Imre kir. aljársbíró előtt a tárgyalás. A teleket és néhány tanult kihallgattak, de Kramer Béla tanu nem jelent meg s emiatt a tárgyalást elnapolták.

— **Zsarolás névtelen levéllel.** Geiger A. Mór helybeli földbirtokos tegnap egy névtelen levelet kapott, amelyben az volt írva, hogy ha ma 5 óráig egy bizonyos helyre 80 frtot nem tesz le fogja lőni. Geiger az összeget borítékba tette és letétette arra a megjelölt helyre s a rendőrség lesben állott, de az ismeretlen zsaroló úgy látszik elég óvatos volt és nem ment el a pénzért.

— **Visszahelyezett állatorvos.** Megirtuk néhány hét előtt, hogy Mukits Aladár állatorvost, kirendelt szakértőt, a szabadkai, békovai és csikeriai vasuti rakodóknál viselt szakértői teendői alól a földművelésügyi miniszter felmentette. Mint értesülünk Mukits Aladár állatorvost a m. kir. földművelésügyi miniszter 74068—1900 III. 1. számú rendeletével állá-

sába visszahelyezte, a szabadkai, békovai és csikeriai vasuti rakodóknál teljesítendő szakértői teendőkkel ismét megbízta, felmentvén ezen teendők alól a helyettesként eljáró Eberhardt József kerületi állatorvost.

— **Nagy tűz.** Oriási tűz pusztított ma déli 12 órától este 6 óráig özv. Lisák Jánosnének Eötvös utcái jégvermében a veremben nagy mennyiségű szalonna, sonka és különféle husneműek voltak raktározva, amely eddig ki nem deríthető okból kigyulladt és teljesen elégett. A tűzhöz a fojtó füst és bűz miatt alig lehetett hozzá férni s így a mentés is nehezen ment. A fojtó füstől Gönczöl András, Szkala Simon, Angeli Mihály tűzoltók és Lagner Vincze lakatos rosszul lettek úgy, hogy mesterséges légzést kellett alkalmazni. A kár 6-700 korona.

— **Kenyér és zabszállítás.** A Szabadkán, Zomborban Ujvidéken elhelyezett honvéd csapatok számára 1901 évben szükséges Kenyér és zab biztosítása iránt folyó évi október hó 10-én délelőtt 10 órakor a m. kir. 6. honvéd gyalog ezred kezelőbiztosi irodában Szabadkán, bizottsági tárgyalás fog megtartatni. Az e célra kibocsátott hirdetés, valamint a szállítási feltételek füzet a m. kir. szegedi II. honvéd kerületi parancsnokság hadbiztosságánál és fenti ezred kezelő biztosi irodában naponként a hivatalos órák alatt betekintetők.

Beszélgetés a királyok-királyával.

(Küldött tudósítónk telefonjelentése.)

Kelebia, 1900. szept. 27.

Nagy örömmel vettem szerkesztőnk sürgős megbízását, amely ekként szólt: „Holnap délután 4 órakor idejön a perzsa sah. Tanulja meg addig folyékonyan a perzsa nyelvet, vegye a vállára a szerkesztői telefont, a drótkat majd utána viszik a hajtogató lányok, üljön fel a biciklijére és menjen a perzsa sah elé Kelebiára s interjúolja meg.“

Vettem egy perzsa nyelvtant a Heumannál, egy perzsa gallért a Maurernél és egy perzsa sipkát bárányszőrből, hűmő alá vettem a telefont, felültem a biciklire és így felkészülve frakkban, klakkban és lakkban pontban két órakor megindultam Kelebiára.

Három órakor már ott voltam a kelebiai állomás perzsa szőnyegekkel feldisített pályaházánál. Egész uton fülültem magamban a perzsa nyelvet, de mire a hosszú udvari vonat lassu dübörgéssel megállt az állomáson: perzsa tudományomat elfeledtem.

Mivel kedveskedjek hát a királyok királyának? Hopp! Megvan. Beszaladtam az állomásfőnök szakácsnéjához és elkértem tőle narancskészletét. Néhány perc alatt kész volt a narancslemonádé.

A sah ott állt a salonkocsi ablakánál, a mint engem észrevett a kelebiai intelligencia legétén, kezembe tartva a narancslemonádés poharat, szólt az egyik főminiszternek, ki leugrott a kocsiról és perzsagalléromat megragadva, odavit a sah elé. A sah feléje nyújtott jobhóm helyett a balkezében tartott limonádét vette két kezébe és egy slukkra kilita.

— Kedves egészségére! szóltam.

— Köszönöm, felelt a királyok-királya és megpödrölte hosszú bajuszát.

— Hogy tetszenek felségednek a kelebiai szállók? kérdeztem.

— Nagyon csinosak, sokat hallottam a maguk sillerjeiről.

— Köszönöm felséges uram, a Tumbász Mariannál tegnap volt éppen halpaprikás. Ha akkor méltóztatott volna idejönni, szolgálhatunk volna néhány trojaniczával.

— Trojanicza? hallottam ezt a nevet valahol.

— A hires fa ló ez felség — világosította fel egyik fiatal barnaképű lajbbuszárja fedelmét.

A sah mosolyogva köszönte meg a felvilágosítást,

Ezután hosszú csend állott be. Nem tudtam interjúomat tovább ilyen okosan folytatni. Kinos zavaromban elkezdtem füttyölni a ludasi indulót.

— Mi ez? kérdi a fejedelem.

— A ludasi induló, szóltam.

Ugy látszik a maguk Hoitsyjuknak igaza van. A magyarok és perzsák rokonok. A mi indulónk akkurat ilyen.

No de induljon maga is, vegye ezt az érdemrendet (nyakamba akasztott egy nagy tallért, amelyen gyémántból volt kirakva egy oroszánon lovagló páva) és szaladjon a vonat után.

Szalem alejkum, kiállottam és már kint is voltam a kocsiból.

De nem a vonat után szaladtam, amint ezt a királyok királya kívánta, hanem a vonat előtt sétálva iparkodtam be Szabadkára, megelőzve az udvari vonatot 3 méter 33 centiméterrel.

Tim—Száll.

A Geiger-féle negyed millios lopás tettesei.

Maczankó és felesége elfogva.

(Saját tudósítónktól.)

Már feledésbe is ment az az óriási betöréses lopás, amely 1885. évben néh. Geiger Adolf földbirtokosnál történt. A tettesek közül csak Maczanka Györgyöt és feleségét nem bírták ellogni akik a föltettesek voltak, miután a pénz nagy részével megszöktek. Azóta keresték-kutatták őket mindenfelé, de nem találták, a többi tettes és Maczankóék ingatlanából befolyt 12 000 korona ott hevert letétként az adóhivatalban, felvenni nem lehetett, mert Maczankó, akinek tulajdona volt az ingatlan, sehogysem tudták elcsipni.

Azonban a véletlen nyomra vezetett.

Kernyájszki volt rendőrbiztos és egy muzsikusz cigány a napokban lenn jártak Belgrádban és véletlenül összejöttek Maczankóék, akik Belgrádban Orosz György és neje név alatt szerepeltek.

Kernyájszki azonnal rá ismert Maczankóékra, meg is szőlította őket, de tagadták, hogy a volt rendőrbiztos valaha látták volna. Kernyájszki azonban nem hagyta abba a dolgot, tovább kérdezősködött és kutatott és biztos adatok birtokába jutott, melyek kétségtelenné tették, hogy Maczankókkal ugyanazosak.

A felfedezésről nyomban értesítette a szabadkai rendőrséget és Vidákovics Márk rendőrbiztos leutazott Belgrádba a nyomozás eszközlése végett.

A szerb rendőrség által tegnapelőtt letartóztatva a Maczankó párt és a kiadatási eljárást azonnal megindították.

A büntetés nem évült el mert a körözést időközönként megújították.

8303 szám. lkv. 1900.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szabadkai kir. tsvék mint telegkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Dr. Fischer Jákó ügyvéd végrehajlatának Kovács Birkás István és neje szül. Oravec Mária végrehajlatát szenvedő elleni 57 korona 40 fillér tőke követelése s járuléka iránti végrehajlati ügyében a szabadkai kir. törvényszék (a szabadkai kir. járásbíró) területén lévő Szabadka városában fekvő szabadkai 6298 sz. betétben A + 1 sorsszám alatt felvett 6626 hrsz. VII. kör 230 ó. i. számú lakház és ahhoz tartozó 121 □ öles udvartelekre az árverés 1824 koronában ezzel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és, hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1900. évi december hó 14-ik napján délelőtti 9 órakor a szabadkai kir. törvényszék telegkönyvi hivatalában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladtni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becslésének 10% vagyis készpénzben vagy az 1881 LX. t.-cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881 november 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881 LX. t.-cz. 170 §-a értelmében a bánat pénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni. Szabadkán, 1900. évi szeptember hó 18-án.

A kir. tsvék mint tkvi hatóság.

Piry
kir. tsvéki bír.**Értesítés.**

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy a **Kisszállási uradalmi gőzmalom** a legújabb systema szerint construált berendezéssel az őrlést megkezdte, és a 0. 1. 2. 3. és 4. számú lisztfajokat fogós (griffig) és kétszer fogós minőségben szállítja.

A gőzmalom termékei a közönség kényelmére **85 és 50 kgmos zsákokban** töltve alulírott főraktárban napi szabott árfolyamon kaphatók.

Szabadka, 1900. szeptember havában.

Tisztelettel
Blau Simon.**Jó ajánlatokkal és óvadásokkal bíró egyének**

mint vidéki

elárusítók

és

pénzbeszedők**állást nyernek.**

Bővebb felvilágosítást e lap kiadóhivatala ad.

1649 sz. 1900.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajlat az 1881 évi LX. t. cz. 102 § a értelmében ezennel köz hírré teszi, hogy szabadkai kir. járásbíró 907/900. számú végzése által Közgazdasági bank részvény társaság javára Konyovics Danicza mint. néh. Vujtes Tivadar örökösei ellen 1600 kcr. — fill. tőke ennek 1899 évi Deczember hó 31 napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 169 kor. 74 fill. perköltés követelés erejéig elrendelt végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 2000 kor. — fill.-re becsült tíz db. Közgazdasági bank

részvényből álló ingóságok nyilvános árverés ulján eladtnak.

Mely árverésnek az 1900 V. 1275/5 sz. kiküldést rendelő végzése folytán a helyszínén vagyis Szabadkán VIII. kör Közgazdasági bank helyiségében leendő eszközésre 1900 ik év Október hó 8-ik napjának délelőtti 9% órája határidőül kitűzéljék és venni szándékozők ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverés sen az 1881 évi LX. t.-cz. 107 §-a értelmében a legfőbbet igérőnek becsáron alul eladtni fognak.

Kelt Szabadkán 1900 évi szeptember hó 24.
Bende Ignác kir. bír. végrehajlat.

15426. sz. 1900. tan.

Hirdetmény a népfölkelés jelentkezéséről!

Az 1893. évi XXXVII. t.-cz alapján mindazon katonailag kiképzett népfölkelésre kötelezettek, kik a közös hadseregben, a hadiengerészetben, a honvédségben, ezek pórtartalékában vagy a csendőrségnél szolgáltak, — továbbá oly katonailag ki nem képzettek, kik népfölkelési (rózsaszínű) ajánlati lappal el vannak látva, személyesen megjelenni vagy írásban jelentkezni tartoznak.

A jelentkezés f. évi október hó 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, és 13. napján a Hungária szálloda helyiségében fog megtörténni.

A jelentkezést a személyes megjelenés helyett írásban teljesíthetik:

- a) a népfölkelésre kötelezett tiszt (tisztviselő) jelöltek;
- b) a törvényesen bevett egyházak és vallásfelekezetek főszentelt papjai, ezek papje löltjei és a pipővendégek, amennyiben a népfölkelő jelentkezési kötelezettség alatt állanak;
- c) az állandó katonai vagy honvéd intézeteknél tényleg alkalmazott valamennyi jelentkezésre kötelezett személyzet;
- d) a jelentkezésre kötelezett közigazgatási és állami tisztviselők, hivatalosolgák, fegyőrök stb, ha szolgálati alkalmazásukban nélkülözhetetlenek és a személyes jelentkezésre meg nem jelenhetnek;
- e) a pénzügyorség és erdészet jelentkezésre kötelezett személyzet, valamint azok, kik a vasutaknál, gőzhajózási társulatoknál, a posta-távírdánál és egyéb közforgalmu intézeteknél, valamint a hozzájuk tartozó gyárakban és műhelyekben tartósan elfogadva vannak és tényleg ott szolgálnak;
- f) a tengeri utazási engedélyvel ellátott és
- g) a cs. és kir. hadihajóhoz szerződésileg elfogadott, vagy valamely tengeri gőzhajózási vállalat hajóján alkalmazott jelentkezésre köteles népfölkelők ha tényleg hajóra szálltak;
- h) a kőszénbányákban alkalmazott jelentkezésre kötelezett hivatalnokok és bányamunkások.
- i) azon jelentkezésre kötelezettek, kik a népfölkelési szolgálat alól a közszolgálat érdekében ideiglenesen fölmentve vannak;
- k) azok, kik a jelentkezésre kiűzött napon kellőleg beigazolt sürgős és halasztást nem tűrő családi vagy magánviszonyok miatt a személyes jelentkezésben gátolva vannak;
- l) a betegek, ha a személyes megjelenésben gátolva vannak;
- m) a bírósági vagy országos fogházban letartóztatott és feltételes szabadságra bocsátott népfölkelésre kötelezettek; ezek írásbeli bejelentését azon letartóztatási hely főnöke teljesíti, akinek felügyelete alatt a kérdéses letartóztatási hely áll, illetőleg amely intézetből vagy fogházból a népfölkelésre kötelezett feltételes szabadságra bocsátatott;
- n) azok, akik Boszniában és Hercegovinában, a Lim területen vagy külföldön laknak ha jelentkezési állomás sem a lakhelyen, sem annak közelében nem fekszi és végre
- o) azok a kik a Tirol és Vorarlbergben laknak.

A b, f, g, k, l) n), és o) alatti esetekben a jelentkezés szóval vagy írásban a rokonok, hozzátartozók vagy megbízottak; a), c), d), e), h) és i) esetekben pedig az előjáró hatóságok, hivatalok vagy intézetek főnök i is közvetíthetik.

A írásbeli jelentkezéshez a városházán a katonai ügyosztály hivatalos helyiségében ingyen Jelentkező-Lap kapható, melynek kitöltésére és egyéb kezelésére névze ugyancsak ezen ügyosztály és a Jelentkező-Lap nyomtatott figyelmeztetés nyújt felvilágosítást.

A személyes jelentkezéshez az utolsó katonai okmány (végebocsátó levél, kilépti bizonyítvány, ajánlati lap) elhozandó, az írásbeli jelentkezéshez pedig csatolandó.

Az itt tartózkodó de (Ausztriában) a birodalmi tanácsban képviselt tartományokban és királyságokban honos népfölkelők hasonló minőségben és módzatok között tartoznak jelentkezni, mint a magyar honosok.

A személyesen megjelenő népfölkelők jelentkezése születési évfolyamonként fog történni az alábbi sorrendben, és pedig:

Október hó 1-én 1858.	Október hó 6-án 1863.
Október hó 2-án 1859.	Október hó 8-án 1864.
Október hó 3-án 1860.	Október hó 9-én 1865.
Október hó 4-én 1861.	Október hó 10-én 1866.
Október hó 5-én 1862.	Október hó 11-én 1867. évbéli születésűek.

Október hó 12-én } Szabadka szab. kir. város területén tartózkodó összes idegen
Október hó 13-án } illetőségű népfölkelők

A jelentkezés a volt Hungária szálloda helyiségében a fenn jelzett napokon mindig reggeli pont 8 órakor veszi kezdetét.

A jelentkezés igazolatlan elmulasztása kihágást képez.

A katonailag kiképzett népfölkelésre kötelezettek által elkövetett ily kihágás 2 frt-től 100 forintig — a katonailag ki nem képzett jelentkezésre kötelezettek által elkövetett ily kihágás pedig 5 frttől 100 forintig terjedhető — behajthatatlanság esetén megfelelő szabadságvesztés büntetésre átváltozható — pénzbüntetéssel bünteteltek.

Figyelmeztetés: A személyes utazó népfölkelők, könyvecskék előmlatása mellett, — a m. kir. államvasutak vonalain — katonai díjszabásu jeggyel utazhatnak. 43331/IV. Hnr. 1885.

Kelt Szabadkán, 1900. évi szeptember hó 1-én.

Dr. Gyorgyevits Szredoje, h. polgármester.